

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-02-06

Diarienummer N139-0103/20

Handläggare

Daniel Hellström

Telefon: 031-365 00 00

E-post: daniel.hellstrom@lundby.goteborg.se

Svar på remiss - Motion angående öppna serveringsområden

Förslag till beslut

I Lundby stadsdelsnämnd:

1. Stadsdelsnämnden Lundby avstyrker motionen angående öppna serveringsområden (SLK dnr 1413/19).
2. Stadsdelsnämnden Lundby översänder tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som eget yttrande i ärendet.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har översänt begäran om yttrande till Stadsdelsnämnden Lundby gällande motion av Emmali Jansson (MP) och Martin Nilsson (MP) angående öppna serveringsområden. Motionen syftar till att göra Göteborg mer attraktivt som evenemangsstad och underlätta servering av alkoholhaltiga drycker under exempelvis festivaler och musikarrangemang. I motionen föreslås att Social resursnämnd får i uppdrag att möjliggöra öppna serveringsområden. Med öppet serveringsområde avser motionärerna att hela evenemangsområdet räknas som ett serveringsområde och besökare kan fritt gå omkring med sin inköpta alkohol.

Enligt alkohollagen ska ett serveringstillstånd omfatta ett visst avgränsat utrymme. Frågan om storleken på ett serveringsområde måste prövas utifrån alkohollagen vid varje ansökan om serveringstillstånd. Vid bedömningen av storleken på serveringsområdet ska bland annat vägas in om det är möjligt att uppfylla lagstiftningens krav på att iaktta måttfullhet och undvika störningar på grund av oordning eller onykterhet samt att motverka servering och langning till ungdomar under 18 år. Förvaltningen bedömer inte att stadens nuvarande riktlinjer för alkoholserving utgör ett generellt hinder för öppnare serveringsytor vid evenemang. Av denna anledning föreslår förvaltningen att stadsdelsnämnden avstyrker motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Göteborg arbetar för att vara en attraktiv, öppen och levande stad som inbjuder till aktivitet och mänskliga möten och många människor söker sig till Göteborgs för

evenemang och nöjesliv. Öppna serveringsområden kan vara en del av detta arbete. Det finns dock ett uppvisat samband mellan alkoholservering, berusningsdrickande och våld. I en hög andel av våldsbrott och andra brott finns alkohol eller droger med i bilden. Det finns därför anledning att anta att minskat drickande bidrar till ökad trygghet. Nöjeslivet är också ofta en arena för narkotikadebut och nästan alla som prövar narkotika första gången är berusade.

Att möjliggöra öppna serveringsområden kan innebära en ökad risk för langning till minderåriga och att minderåriga utsätts för alkohelpåverkade personer. Att börja dricka alkohol i tidig ålder innebär en riskfaktor, denna grupp ungdomar har senare i högre grad än övriga ungdomar använt narkotika, rökt eller snusat, sniffat och begått brott. Tillgänglighetsbegränsande åtgärder som exempelvis ålderskontroller, polis- och föräldranärvaro, en effektiv tillsyn med mera har stor betydelse för att skjuta upp debutåldern för alkohol, droger och tobak. För många människor, i synnerhet barn och ungdomar, kan det vara påfrestande att utsättas för situationer där det dricks mycket alkohol och berusade personer. Barnkonventionen slår fast att barn ska skyddas från narkotika och att barn har rätt till social trygghet och att kunna delta i föreningar och fredliga sammankomster. Att avgränsa servering av alkohol till särskilda områden kan underlätta deltagandet i publika arrangemang för barn och ungdomar under 18 år.

Samverkan

Information om ärendet ges på förvaltningens samverkansgrupp 2020-03-12.

Expedieras

Ärendet expedieras till kommunstyrelsen

Bilagor

1. Motion av Emmali Jansson (MP) och Martin Nilsson (MP) angående öppna serveringsområden
2. Göteborgs Stads riktlinjer för alkoholservering

Ärendet

Emmali Jansson (MP) och Martin Nilsson (MP) har skrivit en motion till kommunfullmäktige angående öppna serveringsområden se bilaga 1. I motionen föreslås att Social resursnämnd får i uppdrag att möjliggöra öppna serveringsområden. Stadsledningskontoret har skickat motionen på remiss till utvalda nämnder för yttrande. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 10 april 2020.

Beskrivning av ärendet

I motion av Emmali Jansson (MP) och Martin Nilsson (MP) angående öppna serveringsområden föreslås kommunfullmäktige ge Social resursnämnd i uppdrag att möjliggöra öppna serveringsområden. Syftet är att göra Göteborg mer attraktivt som evenemangstad och underlätta servering av alkoholhaltiga drycker under exempelvis festivaler och musikarrangemang. I motionen föreslås att Social resursnämnd får i uppdrag att möjliggöra öppna serveringsområden. Med öppet serveringsområde avser motionärerna att hela evenemangsområdet räknas som ett serveringsområde och besökare kan fritt gå omkring med sin inköpta alkohol.

Motionärerna anser att formuleringen "Serveringen ska bedrivas inom en avgränsad serveringsyta, med tillfredsställande antal sittplatser och tydliga avgränsningar" i *Göteborgs stads riktlinjer för alkoholserving* står i motsats till öppna serveringsområden och således bör uppdateras. Motionärerna anför att exempelvis Stockholm, men även Gävle och Karlskrona oftare utfärdar serveringstillstånd för så kallade öppna serveringsområden.

Alkohollagen

Alkohollagen (2010:1662) (AL) bestämmer hur servering av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker får ske i Sverige. Det ställs till exempel krav på att den som serverar sådana drycker har tillstånd av den kommun där serveringsstället finns, ett så kallat serveringstillstånd. I Göteborgs Stad är det social resursnämnd som ansvarar för kommunens hantering av serveringstillstånd och tillsyn på området.

I **3 kap 7 § AL** så står det bland annat att "Alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat får serveras till den som har fyllt 18 år." och vidare i **3 kap 8 §** i samma lag regleras att "Alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat får inte lämnas ut till den som är märkbart påverkad av alkohol eller andra berusningsmedel. Alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat får inte lämnas ut om det finns särskild anledning att anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon. Den som lämnar ut alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat ska förvissa sig om att mottagaren har uppnått den ålder som anges i 7 §."

Enligt **8 kap. 14 § AL** ska "Serveringstillståndet ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren". I **8 kap 20 § AL** så regleras att det att "Vid servering av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat ska ansvarig personal se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning eller onykterhet undviks."

Göteborg Stads riktlinjer för alkoholservering

I alkohollagen ställs krav på att kommunerna ska ha riktlinjer för vad som gäller för alkoholservering inom den egna kommunen. En kommun kan dock inte ha egna regler som avviker från alkohollagen. Även om kommunen har riktlinjer måste varje tillståndsansökan för sig prövas utifrån kraven i alkohollagen. I *Göteborg Stads riktlinjer för alkoholservering* går det bland annat att läsa följande om tillfälliga serveringstillstånd: Ansökningar om tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten handlar om allt ifrån stora till små festivaler och enstaka evenemang. Stor återhållsamhet bör gälla vid ansökningar om serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang eller arrangemang som riktar sig främst till ungdomar. Av de olika krav som listas har följande störst koppling till motionens förslag:

- Serveringen ska bedrivas inom en avgränsad serveringsyta, med tillfredsställande antal sittplatser och tydliga avgränsningar.
- Betyggande tillsyn över serveringen måste garanteras.

Stockholms stads riktlinjer för serveringstillstånd

Likt Göteborgs Stad så ställer Stockholm stad ett antal krav på att bevilja tillfälliga serveringstillstånd. Bland annat så kräver Stockholms stad att:

- Alkoholserveringen ska ingå i något evenemang, som i sig är seriöst. Stor återhållsamhet bör gälla vid ansökningar om serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang eller arrangemang som riktar sig främst till barn och ungdomar.
- I de fall då underåriga ges tillträde till ett konsertområde eller liknande ska alkoholserveringen vara organiserad så att ålderskontroll kan ske på ett betryggande sätt, till exempel genom avgränsade serveringsområden där åldersgräns tillämpas.
- Serveringen ska bedrivas i en avgränsad serveringsyta, med tillfredsställande antal sittplatser och acceptabla avgränsningar. Som huvudprincip gäller att serveringen ska bedrivas i en avgränsad serveringsyta av en tillståndshavare. Avsteg från detta kan göras om polismyndigheten bedömer att gemensam serveringsyta inverkar positivt på ordningsläget eller om tillståndsmyndigheten har sådan erfarenhet.

Karlskrona kommuns riktlinjer för alkoholserveringstillstånd

Även Karlskrona kommun har liknande krav som Göteborg Stad och Stockholm stad. Karlskrona kommun uppger i sina riktlinjer att ”Villkor om förordnande av ordningsvakter, åldersgräns och dylikt tillämpas när det anses särskilt påkallat för att upprätthålla alkohollagens krav på ordning och nykterhet eller till skydd för ungdomar.”

- Alkoholserveringen ska ingå i ett evenemang som är seriöst. Det ska vara stor återhållsamhet när det gäller serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang eller evenemang som i huvudsak vänder sig till en ungdomlig publik.
- Risk för olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa får inte föreligga.
- Serveringsytan ska vara tydligt avgränsad och tillräckligt antal sittplatser finnas vid bord. Som huvudprincip gäller att serveringen ska bedrivas i en avgränsad serveringsyta av en tillståndshavare.

Förvaltningens bedömning

Alkohollagen ställer krav på att ett serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat område. Varje enskild ansökan om serveringstillstånd prövas utifrån alkohollagen. Vid bedömning av storleken på ett serveringsområde har social resursnämnd att väga in om det är möjligt att uppfylla lagstiftningens krav på att iaktta måttfullhet och undvika störningar på grund av oordning eller onykterhet samt att motverka servering och langning till ungdomar under 18 år. Av naturliga skäl kan ett större serveringsområde i praktiken göra det svårare att uppfylla lagstiftningens krav. Kravet i riktlinjerna på att serveringen ska bedrivas inom en avgränsad serveringsyta, med tillfredsställande antal sittplatser och tydliga avgränsningar utgör i sig inte ett hinder för öppnare serveringsområden. Exempelvis ställer både Stockholm stads och Karlskrona kommuns riktlinjer för alkoholservering upp snarlika krav som Göteborg Stad vid tillståndsgivning för tillfälliga serveringstillstånd för allmänheten.

Stadsdelsnämnden har utifrån sitt reglemente ansvar för folkhälsa samt det yttersta ansvaret för befolkningen i stadsdelen. Utifrån det ansvaret vill förvaltningen särskilt betona vikten av att storleken på ett serveringsområde måste göra det möjligt för tillståndshavaren att uppfylla sina skyldigheter utifrån alkohollagstiftningen, så att exempelvis risken för langning av alkohol till ungdomar under 18 år inte ökar. Om så bedöms kunna ske har förvaltningen i sig inga synpunkter på utformningen av serveringsområden vid evenemang. Det finns evenemang som redan bedriver former av öppna serveringsområden. Exempelvis *Statement festival* och *Vi som älskar 90-talet* på bananpiren samt *Summerburst* på Ullevi har alla en strikt 18-årsgräns vid biljettköp och tillåter inte minderåriga på festivalområdet, inte ens i målsmans sällskap. Detta gör att köpta alkoholhaltiga drycker kan förtäras inne på hela festivalområdet. Gemensamt för dessa festivalområden är att de också befinner sig på någorlunda begränsade områden.

Förvaltningen anser inte att befintliga riktlinjer för alkoholservering utgör ett generellt hinder för öppnare serveringsytor vid evenemang och därmed att ingen revidering krävs i denna fråga. Bedömning kommer även fortsatt behöva göras i varje enskilt fall, då stora öppna områden gör det svårt att garantera att ordning upprätthålls.

Stadsdelsförvaltning Lundby

Kristina Lindfors

Stadsdelsdirektör

Märta Lycken

Stabschef